

Det heliga

Det heliga representerade Guds kungliga gästrum (guestchamber) där hans folk symboliskt kom inför honom i "närvarons bröd", ljuset från ljusstakarna och rökelsen från rökelsealtaret. (NIV)

Det heliga var dubbelt större än det allra heligaste.

Det fanns tre större föremål i det heliga: skådebrödsbordet, rökelsealtaret och ljusstaken.

De inre tygerna

Tio våder av tvinnat garn med keruber

1. Tabernaklet skall du göra av tio tygvåder; av tvinnat vitt garn och av mörkblått, purpurrött och rosenrött garn skall du göra dem, med keruber på, i konstvävnad.
2. Var våd skall vara tjugoåtta alnar (1 aln=0,5m) lång och fyra alnar (1 aln=0,5m) bred; alla våderna skola hava samma mått. (2 Mos 26:1-2; 36:8-9)

Våderna fogas samman fem och fem

3. Fem av våderna skola fogas tillhopa med varandra; likaså skola de fem övriga våderna fogas tillhopa med varandra. (2 Mos 26:3; 36:10)

Med 50 öglor ytterst

4. Och du skall sätta öglor av mörkblått garn i kanten på den ena våden, ytterst på det hopfogade stycket; så skall du ock göra i kanten på den våd som sitter ytterst i det andra hopfogade stycket.
5. Femtio öglor skall du sätta på den ena våden, och femtio öglor skall du sätta ytterst på motsvarande våd i det andra hopfogade stycket, så att öglorna svara emot varandra. (2 Mos 26:4-5; 36:11-12)

Med 50 häktor av guld skall våderna fogas samman

6. Och du skall göra femtio häktor av guld och foga tillhopa våderna med varandra medelst häktorna, så att tabernaklet utgör ett helt. (2 Mos 26:6; 36:13)

Skådebrödsbordet

Bordet med skådebröden (närvarons bröd, ansiktets bröd, Guds ansikte är Gud själv) på den norra sidan gjordes av akacieträ överdraget med guld och en guldrand runtomkring. (0,9 m långt, 0,5 m brett och 0,7 m högt)

Utanför förlåten till det allra heligaste

35. Men bordet skall du ställa utanför förlåten, (2 Mos 26:35a)

Av akacieträ

23. Du skall ock göra ett bord av akacieträ, två alnar (1 aln=0,5m) långt, en aln (1 aln=0,5m) brett och en och en halv aln (1 aln=0,5m) högt. (2 Mos 25:23; 37:10)

Överdraget med guld

24. Och du skall överdraga det med rent guld; och du skall göra en rand av guld därpå runt omkring

25. Och runt omkring det skall du göra en list av en hands bredd, och runt omkring listen skall du göra en rand av guld. (2 Mos 25:24-25; 37:11-12)

Fyra ringar för bärstängerna

26. Och du skall till bordet göra fyra ringar av guld och sätta ringarna i de fyra hörnen vid de fyra fötterna.

27. Invid listen skola ringarna sitta, för att stänger må skjutas in i dem, så att man kan bära bordet.

28. Och du skall göra stängerna av akacieträ och överdraga dem med guld, och med dem skall bordet bäras. (2 Mos 25:26-28; 37:13-15)

Även kärl av rent guld för drickoffer

29. Du skall ock göra därtill fat och skålar, kannor och bägare, med vilka man skall utgjuta drickoffer; av rent guld skall du göra dem. (2 Mos 25:29; 37:16)

Tolv bröd

5. Och du skall taga fint mjöl och därav baka tolv kakor; var kaka skall innehålla två tiondedels efa. (1 efa = ca 36 liter) (3 Mos 24:5)

i två rader

6. Och du skall lägga upp dem i två rader, sex i var rad, på det gyllene bordet inför HERRENS ansikte. (3 Mos 24:6)

Rökelse på var sida

7. Och på vardera raden skall du lägga ren rökelse, för att denna må utgöra själva altaroffret av bröden, ett eldsoffer åt HERREN. (3 Mos 24:7)

Bytes varje sabbatsdag

8. Sabbatsdag efter sabbatsdag skall man beständigt lägga upp dem inför HERRENS ansikte: en gård av Israels barn, till ett evigt förbund. (on behalf of the Israelites as a lasting covenant) (3 Mos 24:8)

Här ska alltid finnas skådebröd

30. Och du skall beständigt hava skådebröd liggande på bordet inför mitt ansikte. (2 Mos 25:30)

Prästernas del av skådebröden

9. De skola tillhöra Aron och hans söner och skola ätas av dem på en helig plats, ty de äro högheliga och äro hans evärdliga rätt av HERRENS eldsoffer. (3 Mos 24:9)

Symbolik

Bröden representerade ett ständigt brödoffer åt Herren genom vilket Israel deklarerade att hon helgade åt Herren frukten av sitt arbete samtidigt som Israel medgav att all sådan frukt getts henne enbart genom Guds välsignelse. (Blodsförbundet, Nilsson)

”Bordet med bröd och vin representerar även förbundsmåltiden. Skådebrödsbordet pekar också mot den gemenskap mänskorna skulle få vid Herrens bord - nattvarden.” (Blodsförbundet, Nilsson)

Den sjuarmade ljusstaken

Eftersom det heliga, liksom det allra heligaste saknade fönster var det enbart den sjuarmade ljusstaken som var ljuskällan.

Mitt emot skådebrödsbordet

och ljusstaken mitt emot bordet, på tabernaklets södra sida; bordet skall du alltså ställa på norra sidan. (2 Mos 26:35b)

Av 34 kg rent guld, i ett stycke

31. Du skall ock göra en ljusstake av rent guld. I drivet arbete skall ljusstaken göras, med sin fotställning och sitt mittelrör; kalkarna därpå, kulor och blommor skola vara i ett stycke med den. (2 Mos 25:31; 37:17)
4. Och ljusstaken var gjord på följande sätt: den var av guld i drivet arbete; också dess fotställning och blommorna därpå voro i drivet arbete. Efter det mönster som HERREN hade visat Mose hade denne låtit göra ljusstaken. (4 Mos 8:4)

En ljusstake med sex armar

Från mittelröret, som kallas för ljusstaken, utgick tre böjda förgreningar på var sida. Varje gren var utsmyckad med tre kalkar, medan stammen hade fyra. Varje kväll fyllde prästerna dessa lampor med olja som folket hade skänkt för att de skulle lysa hela natten.

32. Och sex armar skola utgå från ljusstakens sidor, tre armar från ena sidan och tre armar från andra sidan. (2 Mos 25:32; 37:18)

Skall efterlikna ett mandelträd

Det finns judiska traditioner som säger att Livets träd i Edens lustgård var ett mandelträd. Och att tabernaklet i sig är ett "nytt Edens lustgård" där Gud vill möta och tala till människan. (se bl.a. Ernest L Martin: Secrets of Golgotha"

33. På den ena armen skola vara tre kalkar, liknande mandelblommor, vardera bestående av en kula och en blomma, och på den andra armen sammalunda tre kalkar, liknande mandelblommor, vardera bestående av en kula och en blomma så skall det vara på de sex arma som utgå från ljusstaken.

34. Men på själva ljusstaken skola vara fyra kalkar, liknande mandelblommor, med sina kulor och blommor.
35. En kula skall sättas under det första armparet som utgår från ljusstaken, i ett stycke med den, och en kula under det andra armparet som utgår från ljusstaken, i ett stycke med den, och en kula under det tredje armparet som utgår från ljusstaken, i ett stycke med den: alltså under de sex armar som utgå från ljusstaken.
36. Deras kulor och armar skola vara: i ett stycke med den, alltsammans ett enda stycke i drivet arbete av rent guld. (2 Mos 25:33-36; 37:19-22)

Med sju oljelampor

37. Och du skall till den göra sju lampor, och lamporna skall man sätta upp så, att den kastar sitt sken över platsen där framför.
38. Och lamptänger och brickor till den skall du göra av rent guld. (2 Mos 25:37-38; 37:23)

Av 30 kg guld

39. Av en talent (30kg) rent guld skall man göra den med alla dessa tillbehör. (2 Mos 25:39; 37:24)

Olja av oliver

20. Och du skall bjuda Israels barn att bära till dig ren olja, av stötta oliver, till ljusstaken, så att lamporna dagligen kunna sättas upp. (2 Mos 27:20; 3 Mos 24:2)

Skall kasta sitt ljus framåt

2. »Tala till Aron och säg till honom: När du sätter upp lamporna, skall detta ske så, att de sju lamporna kasta sitt sken över platsen framför ljusstaken.»
3. Och Aron gjorde så; han satte upp lamporna så, att de kastade sitt sken över platsen framför ljusstaken, såsom HERREN hade bjudit Mose. (4 Mos 8:2-3)

Skall skötas av prästerna

21. I uppenbarelsetältet, utanför den förlåt som hänger framför vittnesbördet, skola Aron och hans söner sköta den, från aftonen till morgonen, inför HERRENS ansikte. Detta skall vara en

evärdlig stadga från släkte till släkte, en gärd av Israels barn. (2 Mos 27:21; 3 Mos 24:3-4)

Symbolik

Sjuarmar symboliserar fullkomlighet. Ljuset från lamporna representerade "the glory of the Lord" Guds härlighet, som reflekterades i Israelernas helgade liv. "Israels glory answering to Gods glory in the tabernacle."

Gud är ljus (1 Joh 1:5), Jag (Jesus) är världens ljus (Joh 9:5), Ni (lärlingarna) är världens ljus. Vi har Gud genom den helige Ande inom oss som lyser ut Guds ljus genom oss. Guldets står för det konungliga och gudomliga. Ljusstaken i sin helhet symboliserar Gud Fadern. Den centrala stammen är Sonen. Oljan i denna stam symboliserar den Helige Ande. Oljan flödar ut i stakens sex grenar som representerar den troende eller församlingen (6 = människans tal). Ljusstaken i det heliga var den enda ljuskällan där. Den heliga tjänsten skedde i den Helige Andes ljus (Blodsförbundet, Nilsson)

Rökelsealtaret

Stod i det heliga framför ingången till det allra heligaste. (1 meter högt och 45 cm i fyrkant) Hade guldkant upptill samt horn i varje hörn, allt i ett stycke. Rökelsealtaret var "högst i rang" av föremålen i det heliga. Den stod i direkt förbindelse med det allra heligaste, framför nådastolen. Prästerna som kom varje morgon och kväll för att sköta om ljusstaken offrade samtidigt rökelse som de tände med eld från brännoffersaltaret. Då bildades doftande rökmoln som uppfyllde rummet.

I hebréerbrevet anges t.o.m. rökelsealtaret som hörande till det allra heligaste. Det gör det också på ett sätt - genom att sprida sin väldoft ända in i det allra heligaste, till Guds nådatron.

Av akacieträ

1. Och du skall göra ett altare för att antända rökelse därpå, av akacieträ skall du göra det. (2 Mos 30:1; 37:25)

En liksidig fyrkant

2. Det skall vara en aln långt och en aln brett -- en liksidig fyrkant -- och två alnar högt; dess horn skola vara i ett stycke därmed. (2 Mos 30:2)

Överdraget med guld

3. Och du skall överdraga det med rent guld, dess skiva, dess väggar runt omkring och dess hörn; och du skall göra en rand av guld därpå runt omkring. (2 Mos 30:3; 37:26)

Ringar för bärstängerna

4. Och du skall till det göra två ringar av guld och sätta dem nedanför randen, på dess båda sidor; på de båda sidostyckena skall du sätta dem. De skola vara där, för att stänger må skjutas in i dem, så att man med dem kan bära altaret. (2 Mos 30:4; 37:27)

Även stängerna av samma material

5. Och du skall göra stängerna av akacieträ och överdraga dem med guld. (2 Mos 30:5; 37:28)

Närmast nådstolen i det heliga

6. Och du skall ställa det framför den förlåt som hänger framför vittnesbördets ark, så att det står framför nådstolen, som är ovanpå vittnesbördet, där jag skall uppenbara mig för dig. (2 Mos 30:6)

Rökelse var morgon och afton

7. Och Aron skall antända välluktande rökelse därpå; var morgon, när han tillreder lamporna, skall han antända rökelse;
8. och likaledes skall Aron antända rökelse, när han vid aftontiden sätter upp lamporna. Detta skall vara det dagliga rökoffret inför HERRENS ansikte, från släkte till släkte. (2 Mos 30:)7-8

Som den väldoftande rökelsen är välbehaglig inför Gud är våra böner välbehagliga inför Honom. (The Tabernacle, Brown s. 64)

Ingen främmande rökelse eller andra offer

9. I skolen icke låta någon främmande rökelse komma därpå, ej heller brännoffer eller spisoffer; och intet drickoffer skolen utgjuta därpå. (2 Mos 30:9)

En gång om året skall altaret renas

Detta skedde på den stora försoningsdagen

10. Och Aron skall en gång om året bringa försoning för dess horn; med blod av försoningssyndoffret skall han en gång om året bringa försoning för det, släkte efter släkte. Det är högheligt för HERREN. (2 Mos 30:10)

Rökelsen

34. Ytterligare sade HERREN till Mose: Tag dig välluktande kryddor, stakte och sjönagel och galban, och jämte dessa vällukter rent rökelseharts, lika mycket av vart slag,
35. och gör därav rökelse, en konstmässigt beredd blandning, saltad, ren, helig.
36. Och en del av den skall du stöta till pulver och lägga framför vittnesbördet i uppenbarelsetältet, där jag vill uppenbara mig för dig. Höghelig skall den vara för eder.

Ingen annan rökelse får göras likadan

37. Och ingen annan rökelse mån I göra åt eder så sammansatt som denna skall vara. Helig skall den vara dig för HERREN.
38. Den som gör sådan för att njuta av dess lukt, han skall utrotas ur sin släkt.

Gjordes av Besalel

Han gjorde ock den heliga smörjelseoljan och den rena välluktande rökelsen, konstmässigt beredda (2 Mos 37:29)

Oljan förvarades av Eleasar

16. Och Eleasars, prästen Arons sons åliggande skall vara att hava vården om oljan till ljusstaken, om den välluktande rökelsen, om det dagliga spisoffret och om smörjelseoljan; hans åliggande skall vara att hava vården om hela tabernaklet och om allt vad däri är, de heliga föremålen och deras tillbehör. (4 Mos 4:16)

Förlåten

Förlåten utgjorde skiljelinjen och vägg gentemot det allra heligaste. I hebréerbrevet framgår det att denna förlåt var en påminnelse om att försoningen inte kunde bli fullkomlig med enbart de av Mose föreskrivna offren. Det krävdes ett annat - Jesu offer - för att ge oss en ny och levande väg in till Guds närhet.

Förlåten till det senare templet var en cirka 10 cm tjock vävnad så stark att flere par oxar inte kunde spräcka den, när de med all kraft drog åt varsitt håll” (Blodsförbundet, Nilsson). Förlåten är en bild av Kristi mänskliga kropp. Den heliga Guden öppnar vägen in till sig själv genom Jesu blod.

I konstvävnad med keruber

31. Du skall också göra en förlåt av mörkblått, purpurrött, rosenrött och tvinnat vitt garn den skall göras i konstvävnad, med keruber på. (2 Mos 26:31; 36:35)

Keruberna symboliserade Herrens närvaro och oåtkomlighet. På det yttre förhänget saknades dessa keruber. Till det inre täckelset var det inget vitt garn. vitt är rättfärdighetens färg.

Hängs på fyra stolpar av guldöverdraget akacieträ

32. Och du skall hänga upp den på fyra stolpar av akacieträ, som skola vara överdragna med guld (2 Mos 26:32a; 36:36)

som har hakar av guld

och hava hakar av guld och (2 Mos 26:32b; 36:36)

och står på fotstycken av silver

stå på fyra fotstycken av silver. (2 Mos 26:32c; 36:36)

Silvret var försoningens färg. Det silver som användes hade man fått av den försoningspenning alla förstfödda Israeliter skulle betala som lösen för sina liv i samband med att Gud skonade alla israeliter när de förstfödda i Egypten slogs

Förlåten - en skiljevæg till det allra heligaste

33. Och du skall hänga upp förlåten under häktorna, och föra dit vittnesbördets ark och ställa den innanför förlåten; och så skall förlåten för eder vara en skiljevæg mellan det heliga och det allraheligaste. (2 Mos 26:33)